

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د عدلیې وزارت

رسمي جریده

فوق العاده گڼه

معاهده مراکش در مورد تسهیل دسترسی افراد نابینا، کم بینا و دارای معلولیت های دیگر به آثار و منابع چاپی

تاریخ نشر: (۲۰) حوت سال ۱۳۹۶ هـ. ش

نمبر مسلسل: (۱۲۸۹)

فرمان

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

مبنى بر توشیح مصوبات مجلسین شورای ملی

پیرامون معاهده مراکش در مورد تسهیل دسترسی

افراد نابینا، کم بینا و دارای معلولیت های دیگر به

آثار و منابع چاپی

شماره: (۲۰۷)

تاریخ: ۱۳۹۵/۱۱/۱۲

ماده اول:

به تاسی از حکم فقره (۱۶) ماده (۶۴) قانون اساسی افغانستان، معاهده مراکش در مورد تسهیل دسترسی افراد نابینا، کم بینا و دارای معلولیت های دیگر به آثار و منابع چاپی را که بر اساس مصوبه شماره (۲۵۲) مؤرخ ۱۳۹۵/۹/۱۰ ولسی جرگه و مصوبه شماره (۲۵۱) مؤرخ ۱۳۹۵/۱۰/۱۴ مشرانو جرگه شورای ملی در یک مقدمه و (۲۲) ماده تصدیق گریده است، توشیح میدارم.

ماده دوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ، همراه با مصوبات مجلسین شورای ملی و متن معاهده در جریده رسمی نشر گردد.

محمد اشرف غنی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

شورای ملی

ولسی جرگه

تصدیق

معاهده مراکش در مورد تسهیل

دسترسی افراد نابینا، کم بینا و

دارای معلولیت های دیگر به اثار منابع

چاپی

شماره: (۲۵۲)

تاریخ: ۱۳۹۵/۹/۱۰

ولسی جرگه به تاسی از حکم ماده نودم قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان، در جلسه عمومی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۵/۹/۱۰ خویش معاهده مراکش در مورد تسهیل دسترسی افراد نابینا، کم بینا و دارای معلولیت های دیگر به اثار و منابع چاپی را بداخل یک مقدمه و (۲۲) ماده به اکثریت آرای اعضای حاضر در مجلس تصدیق نمود.

الحاج عبدالرووف ابراهیمی

رئیس ولسی جرگه

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

شورای ملی

مشرانو جرگه

مصوبه

معاهده مراکش در مورد تسهیل

دسترسی افراد نابینا، کم بینا و

دارای معلولیت های دیگر به آثار

و منابع چاپی

شماره: (۲۵۱)

تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۱۴

به تاسی از حکم ماده نودم قانون اساسی افغانستان، مشرانو جرگه در جلسه عمومی روز سه شنبه مؤرخ ۱۴/ جدی/ ۱۳۹۵ معاهده مراکش در مورد تسهیل دسترسی افراد نابینا، کم بینا و دارای معلولیت های دیگر به آثار و منابع چاپی را به اکثریت آراء تصدیق نمود.

فضل هادی مسلمیار

رئیس مشرانو جرگه

معادۀ مراکش در مورد تسهیل

دسترسی افراد نابینا، کم بینا

و داری معلولیت های دیگر

به آثار و منابع چاپی

فهرست مطالب

مقدمه

مادۀ اول: ارتباط با سایر کنوانسیون ها و معاهدات.

مادۀ دوم: تعریفات.

مادۀ سوم: افراد ذینفع.

مادۀ چهارم: محدودیت ها و استثنائات قانون ملی در رابطه با نسخه های فارمت قابل دسترس.

مادۀ پنجم: مبادلات فرامرزی نسخه های فارمت قابل دسترس.

مادۀ ششم: ورود نسخه های فارمت قابل دسترس.

مادۀ هفتم: تعهدات مرتبط به تدابیر تکنالوژیکی.

مادۀ هشتم: احترام به حریم خصوصی.

مادۀ نهم: همکار غرض تسهیل مبادلات فرمرزی.

مادۀ دهم: اصول کلی برای تطبیق.

مادۀ یازدهم: تعهدات عمومی پیرامون محدودیت ها و استثنائات.

مادۀ دوازدهم: سایر محدودیت ها و استثنائات.

مادۀ سیزدهم: مجمع.

مادۀ چهاردهم: دفتر بین المللی.

مادۀ پانزدهم: اهلیت کسب عضویت این معاهده.

ماده شانزدهم: حقوق و واجبات تحت این معاهده.

ماده هفدهم: امضا این معاهد.

ماده هجدهم: انفاذ این معاهده.

ماده نوزدهم: تاریخ عضویت در معاهده.

ماده بیستم: انصراف از معاهده.

ماده بیست و یکم: زبان های معاهده.

ماده بیست و دوم: معتمد.

ACKKU

مقدمه

طرفین معاهده

با یاد آوری اصول عدم تبعیض، فرصت های برابر، قابلیت دسترسی، مشارکت کامل و مؤثر و سهم بودن در جامعه، که در اعلامیه جهانی حقوق بشر و کنوانسیون سازمان ملل متحد در مورد حقوق افراد دارای معلولیت، اعلام شده است.

با در نظر داشت چالش های که منافی توسعه کامل افراد دارای نارسایی بینایی و یا معلولیت های دیگر در منابع چاپی بوده و ازادی بیان آنها، به شمول آزادی تفحص، دریافتهات و بیان اطلاعات و عقاید مختلف بر اساس اصول برابر با دیگران، منجمله از طریق کلیه انواع ارتباطات به خواست و انتخاب خود آنها، بر خورداری آنها از حق آموزش و پرورش، و فرصت ها برای انجام تحقیقات را محدود می کند.

با تأکید بر اهمیت حمایت از حق چاپ به عنوان یک انگیزه و پاداش برای خلاقیت های ادبی و هنری و بهبود فرصت ها، منجمله برای افراد دارای نارسایی های بینایی یا معلولیت های دیگر، به منظور اشتراک در حیات فرهنگی جامعه، جهت بهره مندی از کار های هنری و شریک نمودن پیشرفت های علمی و فواید آن؛ با آگاهی از موانعی که با آن افراد کم بینا یا دارای معلولیت های دیگر به منابع چاپی مواجه اند و نمیتوانند به آثار منتشر شده غرض دستیابی به فرصت های برابر در جامعه دسترسی داشته باشند، و با درک ضرورت در جهت افزایش تعداد آثار در فارمت های (قابل دسترس) قابل استفاده و بهبود توزیع چنین آثار.

با در نظر داشت اینکه اکثریت افراد دارای نارسایی های بینایی یا معلولیت های دیگر، در کشور های در حالت توسعه و کم توسعه زیست دارند؛ با اذعان به اینکه ممکن است تأثیرات مثبت فن آوری های جدید اطلاعات و ارتباط با وجود تفاوت ها در قوانین حق چاپ کشورها، زندگی افراد دارای نارسایی های بینایی یا معلولیت های دیگر را از طریق بهبود چهارچوب های قانونی در سطح بین المللی تقویت نماید.

به تأیید اینکه بسیاری از کشور های عضو، محدودیت ها و استثنائات را در قوانین ملی حق چاپ خود برای افراد دارای نارسایی های بینایی یا معلولیت های دیگر در منابع چاپی مقرر داشته اند، هنوز هم کمبود مداوم آثار در فارمت های قابل دسترس برای چنین افراد وجود دارد، و این که منابع قابل توجهی برای تلاش های آنان در جهت فراهم آوری آثار دسترس به این افراد نیاز است، و ضمناً اینکه فقدان امکانات مبادلات فرامرزی نسخه های فارمت (قابل دسترس) قابل استفاده ایجاب می کند تا این تلاش ها تکرار گردد.

با درک اهمیت نقش ذیحقان در رابطه به دسترس قرار دادن آثار شان برای افراد دارای نارسایی های بینایی یا معلولیت های دیگر به منابع چاپی، و اهمیت محدودیت ها و استثنائات مناسب جهت در دسترس قرار دادن آثار برای این افراد، به ویژه زمانیکه بازار، قادر به ارائه چنین دسترسی نیست؛ با درک ضرورت در جهت حفظ تعادل میان حمایت مؤثر از حقوق مؤلفان و منافع بزرگ عمومی، به خصوص آموزش، پژوهش و دسترس به اطلاعات و اینکه چنین تعادل باید

دسترسی مؤثر و به موقع به آثار چاپی را به نفع افراد دارای نارسایی های بینایی یا معلولیت های دیگر به منابع چاپی فراهم سازد.

با تأکید مجدد بر تعهدات طرفین متعاقد طبق معاهدات بین المللی موجود در بخش حمایت از حق چاپ و اهمیت و انعطاف پذیری آزمون سه مرحله ای محدودیت ها و استثنائات مندرج در ماده ۹ (۲) کنوانسیون برن برای حمایت از آثار ادبی و هنری و سایر اسناد بین المللی.

با یاد آوری اهمیت سفارشات آجندای توسعه (Development Agenda Recommendation) که در سال ۲۰۰۷ توسط مجمع عمومی سازمان جهانی ملکیت های معنوی (WIPO)، به تصویب رسید، تا اطمینان حاصل شود که ملاحظات توسعه، جزء جدایی ناپذیر کار سازمان را تشکیل می دهد.

و با توجه به اهمیت سیستم حق چاپ بین المللی و تمایل به هماهنگ سازی محدودیت ها و استثنائات به منظور تسهیل دسترسی و استفاده از آثار چاپی توسط افراد دارای نارسایی های بینایی یا معلولیت دیگر به منابع چاپی؛ قرار ذیل توافق نموده اند:

ارتباط با سایر کنوانسیون ها و معاهدات

ماده اول:

این معاهده به هیچ صورت وجایی را که هر یک از طرفین، متعاقد، تحت سایر معاهدات در برابر همدیگر دارند نفی نمی کند، و نه حقوق هر یک از طرفین که تحت سایر معاهدات از آن برخوردار می باشند را نقض مینماید.

تعاریفات

ماده دوم:

از نظر اهداف این معاهده:

الف- آثار، مطابق ماده ۲ (۱) کنوانسیون برن برای حفاظت از آثار ادبی و هنری، به معنی آثار ادبی و هنری در قالب متن، یادداشت و یا تصاویر توضیحی مربوط میباشد، چه نشر شده باشد یا از طریق رسانه ها^۱ در اختیار عامه قرار داده شده باشد است.

ب- نسخه فامت قابل دسترس یا قابل استفاده، یعنی نسخه یک اثر به شکل بدیل یا جایگزین طوری که برای شخص مستفید شونده قابل استفاده باشد و وی بتواند به راحتی مانند یک فرد سالم یا بدون نارسایی بینایی و سایر ناتوانی ها در دسترسی به منابع چاپی، از آن استفاده کند. نسخه فامت قابل استفاده منحصرأ توسط اشخاص مستفید شونده استفاده میگردد که باید مطابق به اصل اثر با توجه خاص به تغییرات لازم که اثر را به شکل بدیل آن برای اشخاص مستفید شونده قابل استفاده می سازد، باشد.

ج- نهاد با صلاحیت منظور از نهاد با صلاحیت منظور از نهاد با صلاحیت یک نهاد ایست که از سوی حکومت مجاز و به رسمیت شناخته شده تا زمینه آموزش، رهنمایی ها، خوانش تطبیقی یا دست رسی به معلومات را برای افراد مسفید شونده به صورت غیر انتفاعی فراهم سازد. این نهاد همچنان شامل نهاد حکومتی یا سازمان غیر انتفاعی می شود که خدمات مشابه را به عنوان یکی از فعالیت های اساسی و وجایب^۲ مؤسساتی اش به اشخاص مسفید شونده فراهم می سازد. یک نهاد با صلاحیت، فعالیت های خود را قرار ذیل طرح و دنبال می نماید:

۱- اشخاص مسفید شونده را تثبیت و شناسایی می کند.

۲- توزیع خود را به فراد مسفید شونده و یا نهادهای مجاز محدود می کند و نسخه های فارمت (قابل دسترس) قابل استفاده را فراهم می سازد.

۳- برای جلوگیری از تولید مجدد، توزیع و فرهم سازی نسخه های غیر مجاز سعی می کند؛ و.

۴- در حفظ و بکار گیری نسخه های آثار در حالی که به حریم خصوصی افراد مسفید شونده مطابق به ماده ۱۸ احترام می گذارد، توجه خاص مبذول میدارد.

افراد ذینفع

ماده سوم:

یک فرد مسفید شونده یا ذینفع فردی است که:

الف- نابینا باشد.

ب- دارای نارسایی بینایی باشد، توانایی درک یا خواندن را نداشته، قابل علاج نبوده و فعالیت بینایی اشت برابر با اشخاص بینا نمی باشد و از این رو نمی تواند برابر با افراد بینا آثار چاپی را بخواند؛ یا^۳

ج- اینکه به علت معلولیت جسمی نمی تواند از یک کتاب استفاده و بهره گیری نماید یا نمی تواند چشمان اش را به صورت عادی که برای خواندن ضروری و قابل پذیرش است متمرکز یا حرکت بدهد.

محدودیت ها و استثنائات قانون

ملی در رابطه با نسخه های فارمت قابل دسترس

ماده چهارم:

(۱)

الف- طرفین متعاقد در قوانین ملی حق چاپ خود، یک محدودیت یا استثناً را در مورد حق تجدید چاپ، حق توزیع و حق فراهم آوری برای مردم را پیشبینی مینمایند طوری که تسهیل بخشیدن دسترسی به آثار در نسخه های (قابل دسترس) قابل استفاده برای افراد مستفید شونده، در معاهده (WIPO) در مورد حق چاپ (WCT) تصریح شده است. این محدودیت یا استثناء که در قانون ملی پیشبینی میگردد بایست تغییرات لازم برای تبدیل نمودن یا اثر به فارمت بدیل و قابل استفاده، را ممکن سازد؛

ب- طرفین متعاقد همچنان میتوانند یک محدودیت یا استثناً را در خصوص حق عملکرد مردم غرض تسهیل دسترسی افراد مستفید شونده با آثار، وضع نمایند.

۲- طرفین متعاقد میتوانند مفاد ماده ۴ (۱) را در خصوص تمام حقوق شناخته شده در آن از طریق ارائه محدودیت یا استثناء در قانون حق چاپ ملی ایشان، طور ذیل عملی نمایند:

الف - نهاد های مجاز یا با صلاحیت اجازه دارند، تا بدون اجازه نامه دارندگان حق چاپ، یک نسخه فارمت (قابل دسترس) قابل استفاده از یک اثر را تهیه، و یا یک نسخه فارمت قابل استفاده را نهاد با صلاحیت دیگر دریافت نمایند و با استفاده از هر وسیله ای بشمول قرضه غیر تجارتي یا با استفاده از مفاهمه الکترونیکی از طریق وسایل سیم دار و یا بی سیم، نسخه ها را به دسترس افراد مستفید شونده قرار بدهند، و کلیه مراحل میانجگری را جهت دستیابی به این اهداف، در صورت ایکه تمامی شرایط ذیل فراهم باشد، انجام دهند:

۱- نهاد ذیصلاح که می خواهد فعالیت متذکره را به عهد گیرد دسترسی قانونی به آن اثر یا کپی نسخه آن اثر را داشته باشد؛

۲- اثر ممکن است به هر وسیله لازم، جهت جستجوی معلومات در نسخه دارای فارمت (قابل دسترس) قابل استفاده، تبدیل شود ولی به جز از تغییرات لازم که اثر را برای فرد مستفید قابل استفاده می سازد، کدام تغییر دیگر را در آن وارد نگردد.

۳- این نسخه ها که دارای فارمت (قابل دسترس) قابل استفاده می باشد باید به صورت مشخص برای استفاده افراد مستفید شونده فراهم شود؛ و

۴- این فعالیت به صورت غیر انتفاعی به عهد گرفته شود.

ب- فرد ذینفع یا شخصی که از وی نمایندگی می نماید به شمول مواظبت کننده یا سرپرست اصلی وی، می تواند یک نسخه فارمت (قابل دسترس) قابل استفاده یک اثر را جهت استفاده شخصی فرد مستفید شونده فراهم ساخته، یا این که ممکن است فرد مستفید شونده را کمک کند تا از نسخه های فارمت (قابل دسترس) قابل استفاده کار بگیرد در حالی که فرد مستفید شونده دسترسی قانونی به آن اثر یا نسخه آن اثر را داشته باشد.

۳- طرفین متعاقد میتوانند به تاسی از مواد ۱۰ و ۱۱^۴، مفاد ماده ۴ (۱) را با ارائه محدودیت ها یا استثنائات دیگر در قانون حق چاپ ملی خود، عملی نمایند.

۴- طرفین متعاقد میتوانند به موجب این ماده، محدودیت ها یا استثنائاتی را منحصر به آثاری سازند که نتواند در فارمت (قابل دسترس) قابل استفاده خاص، تحت شرایط منطقی برای افراد مستفید شونده از لحاظ تجاری قابل دسترس باشد.

هر یک از طرفین این معاهده با استفاده از این امکان می تواند حین تأیید، پذیرش یا الحاق به این معاهده یا هر زمان دیگر پس از آن^۵ چنین اعلامی را طی یادداشت به رییس عمومی (Wipo) بسپارد.

۵- البته تعیین محدودیت ها یا استثنائات مبنی بر اینکه تابع پرداخت باشند یا خیر، مسئله ایست که به قانون ملی برمیگردد.

مبادلات فرامرزی نسخه های فارمت قابل استفاده

ماده پنجم:

۱- طرفین متعاقد تصریح مینمایند اینکه اگر یک نسخه فارمت (قابل دسترس) اگر یک نسخه فارمت (قابل دسترس) قابل استفاده تحت یک محدودیت یا استثناء یا به تاسی از اجراءات قانون تهیه می گردد، آن نسخه فارمت استفاده میتواند از سوی یک نهاد با صلاحیت برای یک فرد مستفید شونده یا یک نهاد ذیصلاح یکی از طرف^۶ های متعاقد دیگر توزیع و یا امکان دسترسی به آن فراهم ساخته شود.

۲- طرفین متعاقد میتوانند با ارائه یک محدودیت یا استثناء در قانون حق چاپ خود، مفاد ماده ۵ (۱) را طور ذیل عملی نمایند:

الف- نهاد های ذیصلاح اجازه دارند تا بدون کسب اجازه از دارنده حق، نسخه های فارمت (قابل دسترس) قابل استفاده را برای استفاده انصاری افراد مستفید شونده، به یک نهاد با صلاحیت در یکی دیگر از طرف متعاقد توزیع و در دسترس قرار دهند.

ب- نهاد های ذیصلاح اجازه دارند تا بدون کسب اجازه دارنده حق و به تاسی از ماده ۲ (ج)، نسخه های فارمت قابل استفاده را برای یک مستفید شونده در یک طرف متعاقد دیگر توزیع و فراهم سازند.

مشروط بر اینکه قبل از توزیع و فراهم آوری، نهاد ذیصلاح اصلی در مورد این که نسخه فارمت قابل استفاده ممکن به مقصد دیگری به جز از استفاده افراد مستفید شونده^۶ نیز به کار برده شود، چیزی ندانسته یا زمینه های منطقی برای دانستن آن در اختیار نداشته است.

۳- ممکن است یک طرف معاهده، با فراهم آوری سایر محدودیت ها و استثنائات در قانون حق چاپ ملی خود، مفاد ماده ۵ (۱) را به تاسی از مواد ۵ (۴)، ۱۰ و ۱۱، عمی سازد.

۴- (الف) زمانی که یک نهاد ذیصلاح یکی از طرفین معاهده، نسخه های فارمت (قابل دسترس) قابل استفاده را مطابق به ماده ۵ (۱) دریافت می کند، و طرف متعاقد مذکور به موجب ماده (۹) کنوانسیون برن کدام مکلفیتی نداشته باشد، مطابق به نظام حقوقی و عملکرد های خود، حصول اطمینان خواهد نمود از اینکه نسخه های فارمت قابل استفاده صرف برای افراد مستفید شونده در قلمرو طرف معاهد مجدداً تولید، توزیع و منحصرأ به دسترس آنها به منظور منفعت افراد ذینفع قرار داده می شود.

ب- توزیع و فراهم آوری نسخه های فارمت قابل استفاده از سوی یک نهاد ذیصلاح مطابق به ماده ۵ (۱)، محدود به همان قلمرو یا جزوه است، مگر این که طرف متعاقد عضو معاهده حق چاپ (WIPO) باشد، در غیر آن محدودیت ها و استثنائات این معاهده در خصوص حق توزیع و حق فراهم سازی برای مردم در موارد معین و خاص که با بهر گیری عادی از اثر در تناقض نباشد و به صورت غیر معقول موجب نقض منافع مشروع دارنده امتیاز^{۹۸} قرار نگیرد، محدود میگردد.

ج- هیچ چیزی در این ماده، تصمیم مبنی بر این که چه چیزی عمل توزیع و عمل فراهم آوری برای مردم پنداشته میشود، را متأثر نمیسازد.

۵- هیچ موردی در این معاهده به منظور رسیدگی به موضوع محدود شدن حقوق، استفاده نمیشود.

تورید نسخه های فارمت (قابل دسترس) قابل استفاده

ماده ششم:

در حد اینکه قوانین ملی طرف متعاقد به یک فرد مستفید شونده، نماینده وی، یا یک نهاد ذیصلاح اجازه ای تولید نسخه فارمت (قابل دسترس) قابل استفاده یک اثر را خواهد داد، قانون ملی آن معاهده نیز به آنها اجازه تورید نسخه فارمت قابل استفاده به نفع افراد مستفید شونده را بدون مجوز صاحب امتیاز^{۱۰}، میدهد.

تعهدات مرتبط به تدابیر تکنالوژیکی

ماده هفتم:

طرف های متعاقد در صورت لزوم تدابیر مناسب را اتخاذ می نمایند تا اطمینان حاصل شود از اینکه حین ارائه حمایت قانونی کافی و راه حل های حمایت قانونی کافی و راه حل های قانونی مؤثر تکنالوژیکی، این حمایت قانونی مانع برخورداری افراد مستفید شونده از محدودیت ها و استثنائات مخصوص در این معاهده^{۱۱} نمی شود.

احترام به حریم خصوصی

ماده هشتم:

در تطبیق محدودیت ها و استثنائات مقرر در این معاهده، طرفین متعاقد تلاش خواهند ورزید تا حریم خصوصی افراد مستفید شونده را بر اساس اصل تساوی با سایرین، حفظ نمایند.

همکاری در تسهیل مبادلات فرامرزی

ماده نهم:

۱- طرفین معاهده تلاش مینمایند تا مبادلات فرامرزی نسخه های فارمت (قابل دسترس) قابل استفاده را از طریق تشویق، تشریک داوطلبانه معلومات غرض همکاری نمودن با نهاد های ذیصلاح در شناخت همدیگر، افزایش دهند. دفتر بین المللی (WIPO)، یک مرکز دسترسی به معلومات را به همین هدف ایجاد می نماید.

۲- طرفین متعاقد، مساعدت با نهاد های ذیصلاح شان که طبق ماده (۵) مشغول فعالیت اند را به عهده می گیرند تا مطابق ماده ۲ (ج) معلومات در مورد عملکرد های شان را هم از طریق تشریک معلومات میان نهاد های ذیصلاح و هم از طریق فراهم کردن معلومات در مورد پالیسی ها و عملکرد ها شان، بشمول مبادلات فرامرزی نسخه های فارمت (قابل دسترس) قابل استفاده به طرف های علاقه مند و اعضای جامعه، به صورت درست و مناسب فراهم کنند.

۳- از دفتر بین المللی (WIPO) دعوت به عمل میاید تا در شریک سازی معلومات در مورد نقش و عملکرد این معاهد، در صورت امکان همکاری کند.

۴- طرفین معاهده، اهمیت بین المللی همکاری و توسعه آن را در حمایت از تلاش های ملی به منظور تحقق مقصد و اهداف این معاهده^{۱۲}، درک مینمایند.

اصول کلی برای تطبیق

ماده دهم:

- ۱- طرف های معاهده، متعهد به اتخاذ اقدامات لازم برای تضمین اجرای این معاهده اند.
- ۲- هیچ چیزی نمی تواند جوانب معاهده را از تعیین روش مناسب برای تطبیق احکام این معاهده در چهارچوب نظام حقوقی و عملکرد^{۱۳} شان، باز دارد.
- ۳- طرف های قرار داد ممکن است حقوق و تعهدات خود را تحت این معاهده از طریق محدودیت ها یا استثنائاتی، به ویژه به نفع افراد ذینفع و همین طور محدودیت ها یا استثنائات دیگر، یا ترکیب آن در نظام حقوقی ملی و عملکرد خود، عملی کنند. این موارد میتواند شامل تصامیم قضایی، اداری یا تنظیمی برای منفعت افراد ذینفع به شیوه عادلانه و همچنان معاملات و یا استفاده آنها جهت رفع نیاز های شان مطابق به حقوق و تعهدات طرف های معاهده تحت کنوانسیون برن، سایر معاهدات بین المللی و ماده (۱۱) باشد.

تعهدات عمومی پیرامون محدودیت ها و استثنائات

ماده یازدهم:

- در اتخاذ تدابیر لازم برای تضمین اجرای این معاهده، طرف قرارداد می تواند از حقوق خود استفاده نماید و با تعهداتی که طرف معاهده تحت کنوانسیون برن، توافقنامه ابعاد تجاری حقوق مالکیت معنوی و معاهده حق چاپ سازمان جهانی مالکیت معنوی به شمول توافقنامه های تفسیری آنها، دارد، جامه عمل بپوشاند، تا اینکه:
- الف- مطابق ماده ۹ (۲) کنوانسیون برن، طرف متعهد می تواند تولید مجدد آثار را تحت شرایط خاص و ویژه اجازه دهد، مشروط بر اینکه این تولید مجدد با بهره برداری عادی از اثر در تضاد نبوده و به طور غیر معقول منافع مشروع مؤلف را متضرر نسازد؛
  - ب- مطابق ماده (۱۳) توافق نامه ابعاد تجاری حقوق مالکیت معنوی، طرف معاهده می تواند محدودیت ها یا استثنائاتی را برای حقوق انحصاری در موارد ویژه که مغایر با بهره برداری عادی از اثر نبوده و به طور غیر معقول منافع مشروع دارنده حق را متضرر نسازد، وضع نماید.
  - ج- مطابق ماده ۱۰ (۱) معاهده حق طبع و نشر WIPO، طرف معاهده ممکن است در رابطه به حقوقی که تحت حق چاپ در برخی موارد ویژه معین به نویسندگان اعطاء می شود، محدودیت ها یا استثنائاتی را که با بهره برداری عادی از اثر در تضاد نبوده و به طور غیر معقول منافع مشروع مؤلف را متضرر نسازد، وضع نماید.

د- مطابق ماده ۱۰ (۲) معاهده حق طبع و نشر WIPO، طرف معاهده می تواند در زمان اجرای کنوانسیون برن هر گونه محدودیت ها یا استثنائاتی را در رابطه به برخی از حقوق خاص که با بهره برداری عادی از اثر در تضاد نبوده و به طور غیر معقول منافع مشروع مؤلف را متضرر نسازد، وضع نماید.

سایر محدودیت ها و استثنائات

ماده دوازدهم:

۱- طرف های معاهده تصدیق می نمایند که یک طرف معاهده می تواند سایر محدودیت ها و استثنائات حق طبع و نشر را به نفع اشخاص ذینفع به غیر از آنهایی که در این معاهده تسجیل یافته است، با توجه به وضعیت اقتصادی و نیاز های فرهنگی و اجتماعی آن طرف معاهده، مطابق با مکفیت ها و حقوق بین المللی طرف مذکور، در قانون ملی خود تطبیق نموده و در رابطه به یک کشور کمتر توسعه یافته، نیاز های خاص و بخصوص حقوق وجایب بین المللی و انعاف پذیری های آن را، مدنظر گیرد.

۲- این معاهده سایر محدودیت ها و استثنائاتی که توسط قانون ملی برای افراد معلول وضع شده است را مختل نمی سازد.

مجمع

ماده سیزدهم:

(۱)

الف- طرف های معاهده دارای یک مجمع می باشند.

ب- در این مجمع از هر طرف معاهده یک یک شخص نمایندگی می نماید که ممکن است توسط نمایندگان، مشاورین و متخصصین جایگزین معاونت شود.

ج- مصارف هر نماینده به عهده طرف متعاقد است که همان نماینده را مقرر کرده است. این مجمع می تواند جهت تسهیل مشارکت نمایندگان طرف های معاهده که به عنوان کشور های در حال رشد یا در حال گذار به اقتصاد مبتنی بر بازار پنداشته می شوند، مطابق با عملکرد ثابت مجمع عمومی سازمان ملل متحد، از WIPO تقاضای حمایت مالی نماید.

(۲)

الف- این مجمع با موضوعاتی که مرتبط به حفظ و انکشاف این معاهده و اجراء و عملیات آن میباشد، سرو کار دارد.

ب- این مجمع وظیفه ای را که مبنی بر ماده (۱۵) در خصوص پذیرش عضویت به این معاهده توسط سازمان های بین الحکومتی به وی سپرده شده، انجام میدهد.

ج- این مجمع در مورد برگزاری هر کنفرانس دیپلوماتیک جهت مرزو این معاهده تصمیم گرفته و هدایات لازم را به رئیس عمومی WIPO برای آماده کردن چنین کنفرانس دیپلوماتیک ارائه خواهد نمود.

(۳)

الف- هر یک از طرفین منحصیث یک دولت، حق یک رای را داشته و تنها به نام خودش رای میدهد.

ب- هر یک از طرفین که یک سازمان بین الحکومتی است، می تواند به عوض دولت های عضو خود با تعداد آرای که برابر با تعداد دولت های عضو این معاهده است در رای دهی شرکت کند. در صورتی که هر یک از کشور های عضو حق رای خود را اعمال کند، هیچ یک از چنین سازمان های بین الحکومتی در رای دادن شرکت نمی کند. همین طور برعکس آن.

(۴) در صورت نبود شرایط استثنائی، مجمع مزبور می تواند بنا بر دعوت رئیس عمومی، در عین زمان و مکانی که مجمع عمومی (WIPO) جلسه دایر می کند، جلسه خود را تدویر نماید.

(۵) این مجمع تلاش مینماید تا تصامیم خود را با اتفاق آراء اتخاذ نموده و اصول و وظایف خود را از جمله برگزاری جلسات فوق العاده، نیازمندی های حد نصاب و مطابق مفاد این معاهده، اکثریت قاطع که مستلزم تصمیم گیری های مختلف است، ایجاد و تدوین نماید.

دفتر بین المللی

ماده چهاردهم:

دفتر بین المللی (WIPO)، کار های اداری ای که مربوط به این معاهده میشود را انجام میدهد.

اهلیت کسب عضویت این معاهده

ماده پانزدهم:

۱- هر یک از دولت های عضو (WIPO)، میتواند عضویت این معاهده را کسب نماید.

۲- مجمع میتواند در مورد پذیرش عضویت هر یک از سازمانهای بین الحکومتی که خود را با در نظر داشت موضوعات تحت پوشش این معاهده شایسته و واجد شرایط اعلام می دارد و در برابر تمام دولت های عضو مکلفیت قانونی خود را در خصوص موضوعات تحت پوشش این معاهده و مطابق به طرز العمل داخلی خویش برای عضویت این معاهده از شایستگی لازم برخوردار است، تصمیم اتخاذ نماید.

۳- اتحادیه اروپا میتواند با اظهار اعلامیه اش در کنفرانس دیپلوماتیک که در آن این معاهده به تصویب رسیده است، طوری که در فقره قبلی به آن اشاره شد، عضو این معاهده شود.

حقوق و وجایب تحت این معاهده

ماده شانزدهم:

هر یک از طرف های متعاقد تحت این از تمام حقوق برخوردار بوده و تمام مکلفیت های مربوط به این معاهده را می پذیرند، مگر در موارد ایکه خلاف یا مغایر احکام این معاده باشد.

امضای این معاهده

ماده هفدهم:

این معاهده در کنفرانس دیپلوماتیک مراکش جهت امضاء، و پس از آن برای مدت یک سال بعد از تصویب در مقر (WIPO) برای عضویت اعضای واجد شرایط، متفوح خواهد بود.

انفاذ معاهده

ماده هجدهم:

این معاهده سه ماه بعد از این که بیست عضو واجد شرایط مندرج ماده پانزدهم درخواست یا اسناد پذیرش یا الحاق خویش را تحویل بدهند، نافذ می گردد.

تاریخ عضویت در معاهده

ماده نوزدهم:

این معاهده برای اعضای ذیل لازم الاجراء می باشد:

الف- ۲۰ عضو واجد شرایط که در ماده (۱۸) به آن اشاره شده است، از تاریخ انفاذ این معاهده؛

ب- سایر اعضای واجد شرایط که در ماده (۱۵) به آن اشاره شده است، سه ماه بعد از تاریخی که اعضای مذکور اسناد پذیرش یا الحاق خود را به رئیس عمومی (WIPO) تقدیم نموده اند.

انصراف از معاهده

ماده بیستم:

هر یک از طرف های متعاقد این معاهده می تواند ضمن سپردن یک یاد داشت به رئیس عمومی (WIPO)، انصراف خود را اعلام نماید.

انصراف یک سال پس از تاریخ دریافت یاد داشت توسط رئیس عمومی (WIPO)، لازم الاجراء می گردد.

زبان های معاهده

ماده بیست و یکم:

۱- این معاهده در نسخه های واحد اصلی که به زبان انگلیسی، عربی، چینیایی، فرانسوی، روسی، و هسپانوی اند، امضاء می شود، و نسخه های تمام زبان های دارای اعتبار یکسان می باشند.

۲- متن رسمی در هر زبان دیگر بغیر از زبان هایی که در فقره (۱) ماده بیست و یکم این معاهده به آن اشاره شده است، توسط رئیس عمومی (WIPO) به درخواست یک طرف علاقمند، پس از مشورت با تمام طرف های ذینفع، تثبیت خواهد شد. به منظور این بند، (طرف علاقمند) به معنی هر یک از دولت های عضو (WIPO) که زبان رسمی آن، یا یکی از زبان های رسمی آن شامل معاهده باشد، می باشد، و اتحادیه اروپا و هر سازمان بین حکومتی دیگر که ممکن است عضو این معاهده شوند و یکی از زبان های رسمی آن شامل این معاهده باشد.

معتمد

ماده بیست و دوم:

رئیس عمومی (WIPO)، معتمد این معاهد می باشد.

در بیست و هفتم ماه جون سال (۲۰۱۳) در مراکش به امضاء رسیده است.

۱- بیانیه پذیرفته شده در مورد ماده ۲ الف: از نظر اهداف این موافقتنامه، این تعریف مشمول همچو آثار صوتی مانند کتاب های صوتی، می گردد.

۲- بیانیه پذیرفته شده در مورد ماده ۲ ج: از نظر اهداف این موافقتنامه، نهادهای برسمیت شاخته شده توسط حکومت، میتواند شامل نهاد هایی شود که کمک مالی را از حکومت دریافت مینمایند تا زمینه آموزش، رهنمایی، مطالعه تطبیقی یا دسترسی به معلومات را به اشخاص مستفید شونده به شکل غیر انتفاعی فراهم سازد.

۳- بیانیه پذیرفته شده در مورد ماده ۳ (ب): هیچ چیزی در این عبارت دلالت بر این نمیکند که اصطلاح قابل علاج نبوده و مستلزم استفاده از تمام پروسیجر ها و روش های تشخیصیه طبی باشد.

۴- بیانیه پذیرفته شده در مورد ماده ۴ (۳): البته این بند، ساحه تطبیق محدودیت ها و استثنائات بر اساس کنوانسیون برن در مورد حق ترجمه اشخاص دارای نارسایی بینایی یا سایر معلولیت ها در استفاده از آثار چاپی، را نه محدود و نه توسعه مبخشد.

۵- بیانیه پذیرفته شده در مورد ماده ۴ (۴): معیار قابلیت دسترسی تجارتي، در این مورد پیش داوری نمی نماید اینکه آیا محدودیت ها یا استثنائات تحت اثر این ماده با آزمون سه مرحله بی سازگار است یا خیر.

۶- بیانیه پذیرفته شده در مورد ماده ۵ (۱): همچنان بدیهی است که هیچ مورد ای در این سند ساحه حقوق انحصاری تحت اثر سایر موافقتنامه ها را محدود یا وسعت نمی بخشد.

۷- بیانیه پذیرفته شده در مورد ماده ۵ (۲): بمنظور توزیع یا فراهم آوری مستقیم نسخه های فارمت قابل استفاده در دسترس یک شخص مستفید شونده در طرف دیگر معاهده، لازم دیده میشود تا نهاد ذیصلاح جهت تصدیق این امر که شخص ایکه به وی این خدمات ارائه میگردد یک شخص مستفید شونده میباشد و از موارد ایکه در ماده ۲ (ج) تشریح گردیده استفاده می نماید، تدابیر مزید اتخاذ نماید.

۸- بیانیه پذیرفته شده در مورد ماده ۵ (۴) (ب): هیچ چیزی در این معاهده دلالت بر این نمی کند که یکی از طرف های معاهده آزمون سه مرحله بی را فراتر از مکلفیت های خویش تحت اثر این سند یا سایر معاهدات بین المللی، بپذیرد بکار برد.

۹- بیانیه پذیرفته شده در مورد ماده ۵ (۴) (ب): هیچ چیزی در این معاهده مکلفیت ای را برای یکی از طرف های معاهده جهت پذیرش یا الحاق به WCT یا مطابقت با یکی از احکام آن، ایجاد نمی نماید، و هیچ چیزی در این سند، حقوق، محدودیت ها و استثنائات مندرج WCT را متضرر نمی سازد.

۱۰- بیانیه پذیرفته شده در مورد ماده ۶: طرف های متعاقد در هنگام اجرای مکلفیت های شان مطابق ماده ۶، دارای عین انعطاف پذیری هایی میباشند که در ماده ۴ تصریح یافته است.

۱۱- بیانیه پذیرفته شده در مورد ماده ۷: البته نهاد های ذیصلاح در موارد متعدد، برای فراهم آوری، توزیع و در دسترس قرار دادن نسخه های فارمت قابل استفاده، تدابیر تکنالوژیکی را بکار میبرند و هیچ چیزی مطابق این سند نمی تواند مانع انجام این عملکرد در صورتیکه در مطابقت با قانون داخلی باشد گردد.

۱۲- بیانیه پذیرفته شده در مورد ماده ۹ ماده ۹ دلالت بر راجستریشن الزامی نهاد های ذیصلاح ننموده و نه برای این نهاد یک پیش شرط ای را در جهت انجام را در جهت انجام فعالیت های برسمیت شناخته شده توسط معاهده وضع می نماید، اما در مورد امکان شریک نمودن معلومات در جهت تسهیل مبادلات فرامرزی نسخه های فارمت قابل استفاده حکم می نماید.

۱۳- بیانیه پذیرفته شده در مورد ماده ۱۰ (۲): البته زمانیکه یک اثر، مطابق ماده ۲ (الف) که مثال آن میتواند آثار صوتی میباشد واجد شرایط دانسته شود، محدودیت ها و استثنائات پیش بینی شده در این معاهده با تغییرات لازم در خصوص حقوق مربوطه بکار برده میشود طوریکه این تغییرات در جهت فراهم آوری در دسترس قرار دادن با توزیع نسخه های فارمت قابل استفاده برای اشخاص مستفید شونده، ضرورت باشد.